

Inspraak DFM 7 mei 2025 / Tineke de Vries LTO NL

Voorzitter, geachte raadsleden,

Op de bijeenkomst van bezorgde omwonenden in Heerenveen dit voorjaar sprak toxicoloog Martin van den Berg. Een van de punten die hij benoemde was het begrip “risico”. Als een stof wordt aangetroffen is dat niet per definitie een risico. Risico wordt bepaald door het gevaar van de betreffende stof en de mate van blootstelling aan de stof. Een belangrijke nuance in een wereld waarin we vrijwel alle denkbare stoffen kunnen aantonen in de kleinste hoeveelheden. Vergelijkbaar met een druppel in het IJsselmeer of een Amerikaan in de VS.

En dat zwangere vrouwen en kleine kinderen meer kwetsbaar zijn voor bepaalde stoffen is een feit en daar zal het toetsingskader van het CTGB rekening mee moeten houden. Als een stof veilig wordt bevonden dan neemt het CTGB van de betreffende veilige dosering standaard 1/100 om rekening te houden met verschillen tussen mensen.

Het CTGB is onze overheidsinstantie die moet toetsen of gewasbeschermingsmiddelen veilig te gebruiken zijn. Wij als burgers, maar zeker ook als gebruikers van dit spul moeten er op kunnen vertrouwen dat het CTGB haar werk goed doet.

U zult zich afvragen: alles goed en wel maar hoe zit dat dan met stapeling van middelen en cumulatieve effecten van mengsels?

Stapeling van meerdere middelen met dezelfde werkzame stof wordt inmiddels in de toelatingsprocedure meegenomen. Dit levert niet zozeer gezondheidsproblemen op, want dat wordt al in de beoordeling meegenomen, maar leidt mogelijk wel normoverschrijdingen in het water. Wat natuurlijk ook niet wenselijk is.

Cumulatie van middelen, bijvoorbeeld in een tankmix is inderdaad nog een witte vlek. Aan het toetsingskader wordt door EFSA en CTGB hard gewerkt. Maar is het een grote witte vlek? Uit onderzoek van de WUR blijkt dat synergie van effecten, dus dat het effect van het mengsel groter is dan dat van de afzonderlijke effecten, maar zeer beperkt voorkomt. Het totale effect wordt vaak gedomineerd door 1 stof. Deze stof is dan wel veilig bevonden door het CTGB. Ook toxicoloog Van den Berg gaf die bewuste bewonersavond aan dat hij maximaal 10-20 % meer effect zou verwachten van cumulatie. Dat is wel

heel wat anders dan in het raadsvoorstel waarin gesproken wordt over dat “cocktails van bestrijdingsmiddelen vele malen giftiger kunnen zijn dan als middelen los gebruikt worden”.

Tenslotte het voorzorgsbeginsel. Het voorzorgsbeginsel is HET uitgangspunt voor de EU verordeningen voor gewasbescherming en biociden. Het voorzorgsbeginsel toepassen op het vastgestelde veilig gebruik zou dan ook niet nodig moeten zijn. Is er dan 0 risico? Nee, dat is onmogelijk want dan hebben we geen leven.

Martin Sommer, oud Volkskrant journalist schreef afgelopen week een column in EW hierover, genaamd “ de politiek van de toekomst angst”. Ik citeer : “ Als u denkt, voelt of beleeft dat er een risico is, dan is dat ook zo en als er een risico is , dan volgt er een geweldige aandrang om een protocol in te stellen, een regel uit te vaardigen of als het even kan een verbod” “ Er is immers geen geldig tegen-argument, aangezien het drama zich nog moet voltrekken”.

Wij vertrouwen erop dat u beleid baseert op feiten en wetenschappelijke onderbouwing.

Uw gemeente zou ook de uitkomsten van het OBO II onderzoek en van het onderzoek van de WUR en het RIVM naar een wetenschappelijk onderbouwde afstand moeten betrekken bij de besluitvorming. Dat vraagt geduld, maar brengt wel feitelijke duidelijkheid in een beladen dossier.

Om tegemoet te komen aan de zorgen van burgers, kunnen we gezamenlijk aan een convenant werken voor specifieke locaties.

Tineke de Vries
Voorzitter LTO Akkerbouw